

SAMLAREN

T I D S K R I F T

F Ö R

S V E N S K L I T T E R A T U R H I S T O R I S K

F O R S K N I N G

NY FÖLJD. ÅRGÅNG 32

1951

U P P S A L A 1 9 5 2

S V E N S K A L I T T E R A T U R S Ä L L S K A P E T

UPPSALA 1952

ALMQVIST & WIKSELS BOKTRYCKERI AB

528924

skulle bortfalla, men den lilla uppsatsen blev emellanåt förbisedd³ — vilket i och för sig inte är något att förundra sig över — och teorien ifråga återupplivades som nämnt, därtill ju på ett särskilt auktoritativt sätt, och fördes, som en ingalunda uttömmande undersökning givit vid handen, vidare i recensioner av Fredrik Böök (i Sv. Dagbladet 1929: 23 sept.) och det kända märket Aqst dvs. Joh. Ax. Almquist (i Personhist. tidskrift, Årg. 20, 1929, s. 235). Den har så (1932) till och med fått inflyta i 3:dje upplagan av Nordisk familjebok såsom vetenskapens sista eller åtminstone då senaste ord.⁴ Det är särskilt sistnämnda förhållande som föranlett här föreliggande rader såsom ett försök att få en seglivad oriktighet ur världen. Som ett löftesgivande indicium på att detta dock icke bör vara alldeles omöjligt, synes man kunna räkna det faktum, att i det förträffliga uppslagsverket »Svenska män och kvinnor», som otvivelaktigt kommer att få stor betydelse för framtiden, skriften ifråga verkligen tillagts Gadd (3, 1946) och ej Salvius (6, 1949).

Anders Grape.

Johan Olof Wallin och James Thomson.

I Schücks allmänna litteraturhistoria framhålles i del 5, 1924, sid. 460 ff. att James Thomsons inflytande på den europeiska litteraturen — även den svenska — är avsevärt. Anton Blanck påvisar i Den nordiska renässansen, 1911, sid. 63 f., att den beskrivande landskapsdikten i den milton-thomsonska stilen hade en betydelse som överskuggade åtminstone hela 1700-talet. Likväl förefaller mig Thomsons inflytande ha gjort sig gällande på flera håll, än man hittills synes ha beaktat. I varje fall har Johan Olof Wallins påverkan från James Thomson förut ej närmare undersökts. Hos honom sträcker det sig långt in på 1800-talet.

På ting överför intryck från en författare till en annan mera än direkt översättning. För Wallin synes stilmönster ha betytt mer än för de flesta andra skriftställare. Åtskilliga litteraturforskare har understrukit, att Wallin rönt påverkan från ett mycket stort antal författare.

Wallin är känd som imitator av såväl religiös som profan poesi. Hos knappast någon annan svensk skald framträder starkare en vilja att lära än hos Wallin. Likväl sammanfaller denna hans karaktärsegenskap med imitationsdraget inom 1700-talets fransk-klassicism. Enligt denna smak var diktkonst något som kunde läras. Denna inställning till poesin och poetiken utmärker även många av Wallins samtida på 1800-talet. Men det finns i Sverige knappast någon annan litterär kvarlåtenskap än Wallins, som så övervägande bär efterbildningens prägel, vilket icke utesluter att på åtskilliga ställen en utpräglad egenart träder oss till mötes i hans mångskiftande personlighet.

Tidigt grundades hos Wallin en vana att översätta, bearbeta eller omarbета. Hans intressen för predikokonsten, psalmboksrevisionen, den akademiska världen och sällskapslivet gav impulser åt och tog impulser från varandra i fråga om imitation och revidering, restauration och reformation. Vad gäller versdikningen, provade han flitigt på den parafraseringskonst som var karakteristisk för fransk-klassicismen. Detta innebar, att förebildernas anda och tankar icke fasthölls troget, utan Wallin gjorde gärna tillägg och utvidgningar, sådana som hans samtid satte värde på. Han blev ofta mångordigare än förebilderna och lade till en del versrader.

Till en viss grad kan moderniserande omskrivning vara nödvändig av en förebild, särskilt när det gäller mycket gammal eller från samtidens i de breda lagren förhärskande åskådning starkt avvikande diktning. Men i fråga om en senare tids diktning av den karaktären att den i stort sett höll sig till den allmänt omfattade fransk-klassiciteten, blev moderniseringen av ringa betydelse, och då har

³ Ett dylikt fall kan med mycket stor sannolikhet spåras bakom det förhållandet, att Arvid Hultin i sin uppsats 'Per Adrian Gadd. Till tvåhundraårsminnet av hans födelse' (i Finsk tidskrift, 1927: 1, s. 366-379) huvudsakligen givit en teckning av Gadd som akademisk vältalare utan att med ett ord beröra vår här behandlade skrift, som dock rör sig på ett mycket närliggande område, men vars proveniens från Gadd väl får antas ha varit författaren åtminstone vid tillfället ifråga obekant.

⁴ Artikeln bär Ruben Bergs signatur (R-n B.).

Wallin också emellanåt visat, att han verkligen har kunnat prestera en trogen översättning — så trogen som det gärna varit möjligt att åstadkomma med hänsyn till vederbörande språks egenart.

En sådan i vår tids mening trogen översättning av diktning på främmande språk är t. ex. den dikt som Wallin i sina Vitterhets-försök, 1821, givit namnet Huslig sällhet. Den är en tolkning av raderna 1110—1173 av James Thomsons Seasons, i den form som dessa rader föreligger i 1794 års London-upplaga.

Wallin refererar till Thomson på tre ställen i sina Anteckningar under Läsningen av Blairs Aestetik. (I Biographica KB, J. O. Wallin I. v. 5: 2.) De tre ifrågakvarande ställena ansluter sig i form av översättning i sammandrag eller strävan att sakligt korrekt så kortfattat som möjligt återge innebörden till Blairs framställning å nedan specificerade sidor i Hugh Blairs Lectures on Rhetoric and Belles Lettres, volymerna I och III, London, 1793. Att Wallin omnämner Thomson själv mycket kortfattat motbevisar icke påståendet, att han känner noga till hans arbeten, ty Wallins nyssnämnda Anteckningar utgör ett ytterst knapphändigt sammandrag till 122 sidor av Blairs 1320 sidor. Tydligt har Wallin tagit del av Blairs analyser och genom denne troligen också av Samuel Johnsons i Lives of the Poets, till vilket Blair hänvisar i en stor på två sidor fördelad not, näml. i III sid. 162 och 163. Summan av alla de åsyftade ställena hos Johnson, Blair och Wallin är, att alla tre skriftställarna sätter James Thomson mycket högt och räknar honom till de främsta engelska författarna.

På det första stället i Wallins Anteckningar (sid. 41) i anslutning till Blairs framställning i I sid. 410 noterar Wallin, att vi genom personifikation tillägger livlösa ting liv och verksamhet. Denna figur är naturlig och gör sin goda effekt. Man kan tillskriva livlösa objekt levande väsens egenskaper, man kan låta dem handla såsom levande väsen, eller man föreställer sig, att de talar med oss och förstår, vad vi säger. Denna figur inför oss i hela naturens sällskap och upprättar en förbindelse mellan den och oss, tack vare den sensibilitet som genom personifikationen tillskrives dem. Blair säger utförligare än Wallin på tal härom, att just denna poetiska figur skänker oss ett behag som ej överträffas av någon annan art av figurer i poesin, nämligen behaget att uppleva varje ting såsom tänkande, kännande och handlande så, som vi själva betar oss. Exempel på detta utgör det sköna parti av Thomsons Sommaren, där det liv som han förlänar hela naturen, gör sceneriet i den uppgående solens sken ovanligt stimulerande och intressant. Blair citerar därvid 15 versrader, nämligen fr. o. m.

But yonder comes the powerful king of day
t. o. m.
A glance extensive as the day.

Vad det andra stället i Wallins Anteckningar beträffar, skall jag förutskicka den framställning hos Blair, vartill detta ställe ansluter sig. Blair skriver i Lectures I sid. 160 ff., att Thomsons Seasons är det största och rikaste av alla beskrivande poem, som han känner till på något språk. Visserligen är stilen ibland kärv, tung och oklar, men den är stark och skön. Thomson hade känsla och fantasi. Han hade studerat naturen grundligt och avbildade den med omsorg. Därtill hänfördes han av dess skönhet och upplevde naturintrycken med stark sensibilitet. Allt detta förmår han förmedla till läsarna. Ingen läsare med smak studerar någon av hans Årstider utan att få de tankar och känslor som årstiden åtföljes av, återkallade i sin själ. Blair citerar och kommenterar här 9 rader ur Sommaren, en passus som enligt Blair visar, hur en enda väl skildrad situation höjer framställningens värde. Thomson väljer alla omständigheter noga för att starkt belysa scenen. Mest slående finner Blair den sista teckningen i citatet vara. En dålig poet skulle där med starka uttryck ha mångfaldigt tecknat på dödsqual. Men hur mycket mer beröres icke våra föreställningar av det pregnanta påpekandet, att varje natt döda kroppar kastades överbord? att man ständigt hörde det plaskande ljudet, när de föllo, i sina öron? att amiralen melankoliskt lyssnade på detta ljud från de dystra vågorna?

Wallin har i anslutning till denna redogörelse hos Blair antecknat, att Thomson ger lysande exempel på beskrivande poesi, fastän hans uttryck ej alltid är lätt och bestämt. Jag citerar: »Med Beskrivande Poesien förstås ej något särskildt slags skaldeverk. Beskrifning anbringas mest såsom försköning i andra arbeten. Talangen att kunna skildra är egentligen följd af en stark inbildningskraft; rätta

konsten ligger i det lyckliga valet af föremålets mäst effectiva omständigheter. Dessa böra vara nya och originella för att väcka fantasien och behålla upmärksamheten — böra individualisera föremålet — vara likartiga och fördragliga med hvarandra — uttryckas kort och enkelt.» (Anteckningar sid. 97; jfr Blairs Lectures, III, sid. 158.)

På det tredje stället, där tragedien behandlas, är såväl Wallins som Blairs kritik av Thomsons verk lika mycket negativ som positiv. Jämför Wallin (sid. 20): »Thomsons sorgespel äro öfverlastade med moral och ofta tröttsamma. Hans Tancred och Sigismunda förtjenar dock rum bland de bästa ängelska skaldespel.» och Blair (III sid. 353): »Mr. Thomson's Tragedies are too full of stiff morality, which renders them dull and formal. Tancred and Sigismunda, far excels the rest; and for the plot, the characters, and sentiments, justly deserves a place among the best English Tragedies.» (Kort förut har såväl Blair som Wallin med starkt beröm berört Shakespeares tragedier.)

Redan redogörelsen ovan för relationerna mellan Wallin och Blair tyder på att Wallin hade goda kunskaper i engelska. Emil Liedgren har förut meddelat oss, att Wallin läste engelska åtminstone alltsedan gymnasietiden i Västerås. (Se Liedgren, J. O. Wallin i yngre år, 1929, sid. 53.) På ett annat håll har jag noga studerat Wallins redan i tonåren förefintliga förmåga att översätta ganska svår engelska, nämligen i hans brev till J. H. Gahn från Stadra 30 aug. 1798, vari han redogör för en ballad, som han i ett brev 12 juli 1798 säger sig ha skrivit den 11 juli 1798. (Wallins brev till J. H. Gahn i Uppsala UB.) I det först nämnda brevet diskuteras bland annat alternativa översättningar på ett mycket kvalificerat sätt. Bland vittnesbörden om att Wallin också översatt engelsk *prosa*, är också att nämna, att det i Wallins Anteckningar till Harris Hermes (i Biogr. KB, J. O. Wallin I. v. 5: 2, sid. 173—183) finns en hel mängd ord och fraser, som ordagrant återger engelsk text i Harris' Hermes, 1751, till vilket Wallin i sina ovan behandlade Anteckningar till Blairs Lectures gör en hänvisning vid sitt referat av nionde föreläsningen.

Mot denna bakgrund synes det mig lämpligt att utförligt lägga fram parallellställen från Wallins Huslig sällhet och slutet av Thomsons Spring, den första av Årstiderna. Därigenom framträder dels en sida som förut blott blivit obetydligt uppmärksammas i hans stora språkbegåvning, dels hans fina förståelse för Thomsons poesi och dels hans eget rika intresse för ifrågavarande motiv.

But happy they! the happiest of their kind!	Endaste lycka, sällaste lott af alla på jorden,
Whom gentle stars unite, and in one fate	Lyckliga Makars lott, dem blida stjernor förena,
Their hearts, their fortunes, and their beings blend.	Ena till hjertan och öden och väsen, innerligt, evigt!
Let eastern tyrants from the light of heaven	Låt Österns fräcka tyranner
Seclude their bosom-slaves, meanly possess'd	Stänga från dagens ljus, till rof åt brånadens vilda,
Of a mere lifeless, violated form, Those whom love cements in holy faith And equal transport, free as Nature live,	Obesvarade lust, vår lefnads englar,
Disdaining fear. What is the world to them.	Friheten blott, i älskande bröst, ger kärleken värde,
Its pomp, its pleasure, and its nonsense all!	Bøjelsen helgd och pligten behag. Med växande tillit
Who in each other clasp whatever fair High fancy forms, and lavish hearts can wish?	Sluta de sig till hvarann, beslågtade, lediga hjertan,
Something than beauty dearer, should they look	Blifva de allt för hvarann, i jemn och lika förtjusning,
Or on the mind or mind illumin'd face; Truth, goodness, honour, harmony, and love,	Utan fruktan och ledsnadens qval. O säg, hvad är verlden,
The richest bounty of indulgent Heaven.	Verlden för dem, och allt dess tvång, dess glitter och all dess Larmande, toma lust? Ty allt hvad bildningen diktar
	Ädelt och högt, allt skönt, allt godt som hjertat sig önskar,

Mean time, a smiling offspring rises
 round,
 And mingles both their graces. By de-
 grees
 The human blossom blows, and every
 day,
 Soft as it rolls along, shews some new
 charm,
 The father's lustre, and the mother's
 bloom.
 Then infant Reason grows apace, and
 calls
 For the kind hand of an assiduous care.

Delightful task! to rear the tender
 thought,
 To teach the young idea how to shoot,
 To pour the fresh instruction o'er the
 mind,
 To breathe th' enliv'ning spirit, and to
 fix
 The generous purpose in the glowing
 breast.

Oh speak, the joy! ye whom the sudden
 tear
 Surprises often, while you look around,
 And nothing strikes your eye but sights
 of bliss,
 All-various Nature pressing on the
 heart:

An elegant sufficiency, content,
 Retirement, rural quiet, friendship,
 books,
 Ease and alternate labour, useful life,
 Progressive virtue, and approving
 Heaven.
 These are the matchless joys of virtuous
 love,
 And thus their moments fly. The Sea-
 sons thus,
 As ceaseless round a jarring world they
 roll,
 Still find them happy, and consenting
 Spring
 Sheds her own rosy garland on their
 heads;
 Till evening comes at last, serene and
 mild,
 When, after the long vernal day of life,

Famna de om i hvarann. Men öfver
 skönhet i värde
 Är denna själ, denna blick, som själen
 skiner igenom,
 Klaraste spegeln af allt hvad sällskaps-
 resan förljufvar,
 Godhet och sanning och vettets behag
 och oskuldens glädje;
 Rikaste skänker af Allfadrens hand åt
 dygdiga makar.

Se, medlertid från kärligt samman-
 växande stammar
 Skjuter så mången telning fram. På
 blommande stänglar
 Dageligdags en knopp springer ut, som
 skiftande röjer
 Fadrens adliga dyrd och Modrens lock-
 ande fågring.
 Hastigt ur sinnenas dröm den späda
 menniskoanden,
 Undersam, girig på vett, spritter upp,
 och famlar förlägen
 Efter ett ledande ljus i tankens skym-
 lande gryning.

Ljufliga kall! att nu, med undervisande
 joller,
 Lekande allvar, veckla den vaknade
 själen ur lindan,
 Utstaka sanningens väg för känslans
 gång och begreppets
 Osäkra blick, och träget och ömt i men-
 lösa hjertat
 nedlägga frön till ädla beslut och fram-
 tida dygder!

O hvilken fröjd förunnad åt Er, I sälla
 på jorden!
 O huru skön, huru hög, huru namnlös!
 O huru ofta
 Tåren i ögat står, och hjertat häfves i
 barmen,
 Svällande, öfverfullt, och brister i tack-
 samma suckar! —

Måttelig lycka, och smak utan prål,
 begär utan yra,
 Trefnad och flit och lätta bestyrts för-
 nöjliga vexling,
 Helsa och hopp, och en bok och en vän
 — och glömska för världen,
 Stigande dygd och samvetets frid och
 Himmelens bifall.
 Sådan är lyckliga makars lott. Så fly
 deras dagar
 Sakta sin kos. Hvar tid af årets hvälf-
 vande tider,
 Som i beständiga rastlösa kretsar om-
 löpa jorden,
 Helsar dem fryntlig och blid. Men Våren
 hvilar sin vinge
 I deras tjäll, och glömmmer sig qvar, och
 på deras hjessa

Enamour'd more, as more remembrance
swells

With many a proof of recollected love,
Together down they sink in social sleep;
Together freed, their gentle spirits fly
To scenes where love and bliss immortal
reign.

Fäster en rosenkrans af oförvissnelig
skönhet. —

Ändtligen, när, på livvets långa och
leende vårdag,
Aftonen kommer vänlig och klar, o! då,
efter mången
Återlevande fröjd och mången hjertelig
hågkomst,
Kärare, dyrare för hvarann, de slumra
tillsammans
På sin fredliga bädd, och bådas älskande
själar
Famnade fly till Dygdens och Kärlekens
eviga Upphof.

Valet av översättningsparti säger en hel del om Wallin. Det förefaller mig, som om han haft samma uppfattning beträffande Thomsons Årstiderna som angående Thomsons största mönster, Miltons *Paradise lost*. I båda fallen vittnar Wallins uppfattning om en mycket fin förståelse för diktkonst över stora och sublimes ämnen. Liksom ovanstående med parallellställda återgivna parti av Thomsons *Spring* allmänt anses tillhöra det allra bästa i *The Seasons*, så håller man i vida kretsar före, att Milton i *Book IV* nått en i världslitteraturen oöverträffad höjdpunkt, ja, att han i fortsättningen av *Paradise lost* icke lyckas nå lika högt någon mer gång — och det är just detta oskattbara parti som Wallin ordagrant hämtat ett motto från (*Book IV*, sid. 129 rad 55 ff., London 1766) och som han inspirerats av till dikten *Tacksamheten* (med underrubriken *Hymn*), tryckt i *Linköpingsbladet* No 36 d. 4. maj 1805. Det är hos båda skalderna fråga om människornas med djup rörelse kända tacksamhet mot Gud, vilket tar sig de mest sublimes uttryck i en andaktsfull hymn. Det vore intressant att göra jämförelser med Wallins behandling av detta ämne i hans psalmer och predikningar, där det är av stor vikt, men det skulle i denna uppsats föra alltför långt.

Här bör emellertid påpekas en del andra omständigheter, som tyder på att Wallin hyst ett djupt intresse även för andra delar av *The Seasons* än den ovan citerade. Just årets gång är i själva verket ett mycket centralt motiv hos Wallin. Flera av hans psalmer behandlar årstider, årsskiften eller skeden av året, t. ex. *Den blida vår* är inne; *Så lyktar än ett år sitt lopp*; och *Var glad uti den goda dag*. Likadant förhåller det sig med flera predikningar, t. ex. *Nästa söndagen efter jul* över texten *Det farande och det blivande* (*Ny Årgång*, 1851, sid. 81 ff.); *Palmsöndagen 1825* över *Vår första och sista nattvard* (*Religionstal*, III, 1831, sid. 85 ff.); och 26: e söndagen efter *Hel. Trefaldighets 1831* om *Den för Herran tystnande världen*. Även flera av Wallins profana dikter har väsentliga inslag av årsmotivet, t. ex. *Söndagsmorgonen*; *Höstmotiv*; och *Årstiderna*. Här måste anmärkas, att den sistnämnda formellt är mycket olika Thomsons dikt med samma namn och Wallins ovan behandlade översättning därur, i vilken Thomsons blankvers utbytt mot hexameter — i själva verket är den en illustration till det ovan gjorda påståendet, att Wallin dels gärna ville författa efter mönster och dels gärna ville omsmälta mönstren så, att hans egenart klart framträdde. Wallins dikt *Årstiderna* är utan tvivel ett mästerverk, som kunde förtjäna en särskild uppsats.

Även den strax efter *Huslig sällhet* i Wallins *Vitterhetsarbeten*, II, 1848, tryckta *Romance*, på en *air* i *Haydns årstider*, tyder på intresse för årstidsmotiv. *Haydn* hade f. ö. blivit inspirerad till sitt *Oratorium Årstiderna*, 1801, i *England*.

Motiv liknande dem i *Huslig sällhet* möter man ganska ofta på andra håll i Wallins produktion. Jämför t. ex. följande tal till föräldrarna i den för Wallins författarskap centrala *Första uppfostringen*, som vann *Svenska Akademiens Stora Pris* år 1805; (*Vitterhetsarbeten*, sid. 16)

Betänken rätt ert kall och edra pligters höjd!
Af er tar barnets själ den form, den rikt, den vana,
Som sällhet eller ve för menniskan skall dana;
Ät er är anförtrodd en ädlare natur,
Som engelns höjd kan nå — kan sänkas ner till djur.
Med hjertats ömma språk till hjertat tidigt talen!
Ty hjertat fattar bäst de höga idealen

För sin fullkomlighet, i ständig fortgång röjd;
Blott hjertat lyfter sig, med hopp och barnslig fröjd,
Som himlen högt, till Gud — och, vidt som jorden räcker,
Till bröders ljus och väl, omfamnande, sig sträcker.

med det ovan från The Seasons översatta stycket

Se, medlertid . . .
. . . . framtida dygder!

Man kan här spåra element av Rousseaus, Kants, Schillers, Salzmans och Pestalozzis uppfostringsideal, men det är typiskt för Wallin, att hans idéer vanligen ej framhäva något revolutionerande nytt utan gärna har tradition bakom sig, något som det intima sambandet med Thomsons Seasons på denna punkt understryker.

Jämför också följande snarlika ställen i Första uppfostringen:

Försvunnen är den tid, då makten våldets var,
Och qvinnan slafvande, och mannen en barbar:

och i Huslig sällhet:

Låt en barbar, då han den sköna, gråtande flickan,
Såld af en sniken far, till offeraltaret släpat,

(i detta fall mot vanan med i förhållande till originalet starkt sammanpressad stil) och i det av Wallin översatta partiet av The Seasons:

Let him, ungenerous, who, alone intent	Well-merited, consume his nights and
To bless himself, from sordid parents	days,
The loathing virgin, in eternal care,	buyslet barbarious nations, whose inhu-
	man love
	Is wild desire, fierce as the suns they
	feel;

Från Prolog till Grefve N. A. Cronstedts och dess Grefvinnas Silfverbröllop vill jag liksom ur Första uppfostringen också anföra två ställen som osökt framträder med liknande motiv som i Huslig sällhet, nämligen:

Sjung ömma makars tro och trogna makars lön,
Som, skön i hoppets stund, i mogna's dubbelt skön,
Har vårens blommor qvar ännu åt höstens skördar.
(Vitt. arb. sid. 41)

och ett avsnitt som redan nämnts ovan:

Men våren vilar sin vinge
I deras tjäll, och glömmet sig qvar, och på deras hjessa
Fäster en rosenkrans af oförvissnelig skönhet. —

I båda fallen brister det fram ett inspirationselement som synes ha anknytning till Thomsons Spring.

Gemensam för Prolog och Huslig sällhet är även bilden av makarna såsom två stammar som förenas; en punkt där Wallin är mer åskådlig i sin framställning än Thomson:

När kringom ekens stam den hulda rankan lindas,
(Vitt. arb. sid. 43)

och

Se, medlertid från kärligt sammanväxande stammar

Observera också beröringspunkten med Ovidius i vad den latinbildade Wallin skriver i slutet av Huslig sällhet ovan och i sjätte strofen av Vid ett Silfverbröllop (Vitt. arb. II sid. 179):

Du tid, som dröjer blid och sänker dina vingar
 På tempelhyddans skönt försilfrade kupol,
 Der Baucis alla dar åt sin Philemon bringar
 Förnygringens behag i glädjens Hebe-skål;

I början av denna dikt talas också om en vän och om vingar nära nog som i slutet av Huslig sällhet:

I hulda makars hem du glömmet dina vingar,
 Och som en stadig vän vid deras sida går.

Det finns i den svenska litteraturen icke någon författare, som så ofta, så intresserat, hänfört och sublimt som Wallin besjunger vänskapen, sympatien och föräldraskapet. Thomson diktar också gärna om dessa ting, men Wallin understryker dem kraftigare och dröjer vid dem med större intresse och starkare värme. I Huslig sällhet vill jag påpeka tre ställen, där artlighet men gradskillnad föreligger i fråga om denna motivkrets:

Sympatiens dotter, den mildare vänskapen . . .
 kärleken lefver af kärlek . . .
 Helsa och hopp, en bok och en vän . . .

Den tar rent kvantitativt upp ett betydande utrymme i Wallins produktion. Denna omfattar nämligen från hela hans liv en mängd dikter till och om vänner och bekanta, eller hyllningar åt representanter för båda könen, enskilt eller i grupper, eller förenade i äktenskap, t. ex. en hel mängd dikter i cykeln Minnen; eller Till Lina; Dora; Julie; Laura; osv.: Till mina ungdomsvänner i Tuna; Visa. Lycksalig den; Sällskaps-Sång (sid. 62 och sid. 172 i II); Vestmanno-Dala-Sång; Sång bland Erkestiftets i huvudstaden tjänstgörande prester; eller beträffande äktenskapet och föräldraskapet: Vid en landtlig Bröllopsfest; Hyméné; Vid ett Silfverbröllop; Till mina Föräldrar; En moder till sin fjortonåriga dotter; Vagg-Sång; och Fadersordet; för att nu endast ta exempel ur Vitterhets-arbeten.

Här bör också ihågkommas, att Wallin också i sina psalmer och predikningar med stort intresse, ja, stor kärlek uppehåller sig vid vänskapens, sympatiens och kärlekens samhällseliga manifestationer. Han dröjer ofta vid tankar och känslor kring vänner och vänskap, äktenskap och fostran, umgängesliv och gemenskap. Detta kan ske också såsom bisynpunkter, när huvudämnet är t. ex. olika skeden och skiften i livet eller året, eller när huvudfrågan gäller relationer mellan stånden eller släktleden.

Tor A. E. Persson